

Андрій Пелешишин

ГАПЕЄВА О. Л. МІЖДЕРЖАВНЕ ПРОТИБОРСТВО В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ НА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ ПРОСТОРІ (1991–2017 РР.): ІСТОРИКО-СИСТЕМНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ. ЛЬВІВ: ТРИАДА-ПЛЮС, 2017. 424 С.

Проблематика інформаційного протиборства, забезпечення інформаційної безпеки, захист населення України від негативного інформаційно-психологічного впливу та надання адекватної відповіді на інформаційну агресію «східного сусіда» є предметом досліджень науковців багатьох галузей знань. У цьому контексті монографія Гапеевої О.Л. є цілісною, добре структурованою науковою працею, завданням якої є дослідження сутності інформаційного протиборства як вагомого чинника міждержавних відносин на пострадянському просторі.

У монографії авторкою охоплено широкий спектр питань, починаючи від латентних передумов виникнення інформаційної конфліктності на теренах колишнього СРСР до сьогодні.

Схвальної оцінки заслуговує використання великої кількості джерел та історіографічного масиву, зокрема, повнотекстових електронних ресурсів віддаленого доступу, а також наукові результати, отримані унаслідок аналітико-синтетичної переробки первинних джерел інформації. Матеріали, залучені авторкою у якості додатків, вдало ілюструють описову частину дослідження.

Рецензована монографія складається зі вступу, семи розділів, списку джерел та додатків.

Перший розділ авторка присвятила дослідженню історіографії інформаційного протиборства, яка представлена науковими працями вітчизняних та закордонних вчених, а також колективними працями відомих європейських наукових інституцій. Враховуючи міждисциплінарну сутність поняття «інформаційного протиборства», у цьому розділі також систематизовано науковий доробок, присвячений проблематиці

забезпечення інформаційної безпеки, упорядкування нормативно-правової бази та діяльності міжнародних регіональних організацій у цій сфері.

У другому розділі авторка досліджує передумови міждержавного протиборства в інформаційній сфері на теренах колишнього СРСР. Для цього нею залучено спогади безпосередніх учасників подій, відеоматеріали, опубліковані та архівні матеріали.

Третій розділ рецензованої монографії присвячений концептуальним підходам вітчизняних та закордонних вчених щодо проблематики інформаційного протиборства. Ці підходи авторкою систематизовано за декількома змістовними блоками. Також розглянуто погляди щодо форм, методів та інструментарію інформаційного протиборства.

Наступний, четвертий розділ, присвячений найбільш відомим інформаційним кампаніям 1991–2017 рр. Для цього залучено велику кількість документальних джерел. Із застосуванням теоретичних положень, викладених у розділі 3, визначено основні форми і методи, які при цьому були застосовані.

Безперечно цінність монографії (розділи 5,6) надає ґрунтовний аналіз діяльності міжнародних регіональних організацій в інформаційно-конфліктному вимірі та дослідження історичного процесу становлення національних систем забезпечення інформаційної безпеки на пострадянському просторі з врахуванням геополітичних чинників.

У сьомому розділі дослідження авторкою обґрунтовано існування історико-інформаційної складової інформаційно-психологічного протиборства, запропоновано її визначення та структурно-функціональні особливості. Оригінальний авторський підхід, ґрунтовний аналіз використання історичних подій у якості підґрунтя інформаційних заходів країнами пострадянського простору, зокрема під час «гібридної» російсько-української війни, фактично започатковує новий напрям досліджень міждержавних відносин в інформаційній сфері.

